

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KBO/2004/52

BETREFT: Basisonderwijs: Wijzigingen van de bijdrage tijdens het schooljaar

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangstdatum: 20 maart 2004

1.2 Verzoeker

directeur, Basisschool Gemeenschapsonderwijs

1.3 CZB

De brief van 18 maart 2004 werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 20 maart 2004.

Bij brief van 23 maart 2004 werd verzoeker geïnformeerd over de zittingsdag.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

De directie vraagt of zij halfweg het schooljaar de maaltijdprijzen met 10% kan verhogen.

Een tweede vraag betreft het aanrekenen van vervoerskosten bij pedagogische uitstappen die nodig zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

Een derde vraag betreft een bijdrage voor leerlingenvervoer in het basisonderwijs.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 april 2004, 14 uur

3.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

de heer Ernest Duys, voorzitter;
Walter Cools, Katelijn Vanzegbroeck, Raf Verstegen, Jean Dujardin.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen

4. BESLISSING COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

§ 1. In de door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen bijdragen worden gevraagd voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

§ 3. Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen: 7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, § 3.

§ 4. Het schoolbestuur informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Beslissing

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar betekent wel dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er onderwijsactiviteiten en een dienstverlening aan leerlingen, georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De onderwijsregelgeving voorziet wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de participatieorganen (schoolraad, participatieraad) en dat er afwijkingen zijn voor de minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

De Commissie wijst op de onderwijsregelgeving die bepaalt dat het schoolbestuur na advies van de participatieorganen in het schoolreglement de bijdrageregeling duidelijk en volledig opneemt. Het schoolreglement krijgen de ouders bij de inschrijving mee, ten laatste bij de start van een schooljaar. Het is daarbij de bedoeling van de bijdrageregeling dat ouders bij de start van het schooljaar een duidelijk zicht hebben op de kost die het komende schooljaar meebrengt.

De Commissie is dan ook van oordeel dat in die optiek het niet de bedoeling kan zijn dat schoolbesturen, buiten kennelijke uitzonderingsgevallen met een uitzonderlijke reden of bijzondere omstandigheden, de bijdrageregeling aanpassen. Wanneer deze uitzonderingsgevallen zich zouden voordoen dan kan een aanpassing van de bijdrageregeling na de voorziene procedures in het participatieproces.

De Commissie herneemt haar standpunt dat in principe pedagogische-didactische uitstappen niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, ze gelden als een ondersteuning of een illustratie. Er kan dus een bijdrage gevraagd worden aan de ouders voor pedagogisch-didactische uitstappen (toegang, vervoer). Er kunnen wel geen willekeurige bijdragen gevraagd worden. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds kosten voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

De Commissie wijst inzake leerlingenvervoer op de omzendbrief GD/2002/08 van 19 augustus 2002 met een overzicht van de reglementering. Inzake het gewoon leerlingenvervoer, buiten het zonaal leerlingenvervoer in het Gemeenschapsonderwijs geldt de reglementering van 29 mei 1959 (Wet tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving), 25 februari 1997 (Decreet basisonderwijs) en 23 februari 1960

(Koninklijk besluit houdende tussenkomst van de Staat in de vervoerskosten der leerlingen, die zijn inrichtingen voor bewaarschoolonderwijs, voor lager, lager secundair en hoger onderwijs bezoeken).

De regelgeving houdt in dat de prijs van een "Buzzy Pazz" als tarief geldt. De leerlingen, buiten de vrije keuze leerlingen, die gebruik maken van busvervoer in schoolverband moeten een bijdrage betalen die gelijk is aan de tarieven van De Lijn. Het verschil tussen inkomsten en uitgaven inzake leerlingenvervoer moeten de scholen zelf bijpassen. Het is de bedoeling dat alle schoolbesturen uit alle netten eenzelfde tarief aanrekenen.

De Commissie komt tot het volgende advies :

De regelgeving inzake bijdrageregeling houdt in dat de ouders bij de start van een schooljaar duidelijke en precieze kennis hebben over de te betalen bedragen. In kennelijke uitzonderingsgevallen kan de bijdrageregeling in de loop van het schooljaar via het participatieproces aangepast worden.

Een reële bijdrage voor pedagogische-didactische uitstappen die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen en ontwikkelingsdoelen is niet strijdig met de kosteloosheid van het basisonderwijs.

Inzake tarieven voor het leerlingenvervoer geldt de reglementering opgesteld door het departement onderwijs.

Brussel, 5 april 2004

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter